

Interkulturella dimensioner

Lorentz, Hans & Bergstedt, Bosse red. (2021) *Interkulturella dimensioner. Pedagogik för mångkulturellt lärande.* Lund: Studentlitteratur
ISBN: 9789144140872 Utgivningsår: 2021 Artikelnummer: 43290-01
Upplaga: Första Sidantal: 257

Abstract

Svensk pedagogisk forskning har under ett flertal år utvecklat interkulturella perspektiv, såväl metodiskt som teoretiskt. Den har visat hur viktigt det är att skolorna i dagens mångkulturella samhälle fokuserar på att främja interkulturellt lärande. I denna antologi presenteras aktuell forskning. Bidragen visar att skillnaderna i barns och ungas uppväxtvillkor har ökat i Sverige. De visar också att diskriminering och rasism är återkommande problem och att modersmålsundervisningen är starkt marginaliserad. Samtidigt pekar de på möjligheter som finns för att stärka skolors och föreningars interkulturella arbete, hur lärare kan arbeta med svåra och kontroversiella texter i undervisningen och hur ungdomsföreningar med estetisk bildningspraktik kan bidra till interkulturellt engagemang. I boken diskuteras hur nya teoretiska inriktningar, som normkritiskt perspektiv och posthumanism, kan bidra till att skapa ett eftersträvänsvärt pedagogiskt klimat. Att både lärarutbildning och skola ska kunna ges teoretiska redskap för att kunna hantera läroplaners målsättning och förverkliga dessa i pedagogisk praktik tas också upp i boken. Interkulturella dimensioner är avsedd som kurslitteratur vid lärarutbildningar och vid andra pedagogiska utbildningar på universitet och högskola. Boken vänder sig även till lärare, pedagoger och skolledare samt till alla som är intresserade av pedagogiska frågor i dagens mångkulturella lärandemiljöer.

Innehåll

Förord 9

Kapitelpresentation 11

1. Interkulturalitet i historiska och nutida kontexter 15

Från modern och postmodern pedagogik till vår tids nya utmaningar
Hans Lorentz & Bosse Bergstedt

Begreppen mångkulturell och interkulturell i ett historiskt perspektiv 15

Skolans roll och betydelse i det moderna samhället 21

Från modernt till postmodernt samhälle 24

Interkulturella pedagogiska perspektiv 28

Kunskap om olika sorters kunskaper 29

Dagens samhälle: mer och mer ett individuellt gränssättande samhälle 34

2. Lärares antirasistiska arbete 43

Möjligheter och utmaningar i skola och samhälle

Andreas Bergh & Matilda Wiklund

Skolans demokratiuppdrag 43

Lärarnas berättelser 47

Handlingsutrymme för antirasistiskt arbete 63

3. Radikalnationalism, konspirationsteorier och kulturkrig 71

Undervisningens utmaningar i dagens samhälle

Kerstin von Brömssen

Allmänna tankeplatser 71

Konspirationsteorier då och nu 76

Kulturkrig och mönstren i diskursen 87

4. Den urbana ungdomsföreningen som estetisk bildningspraktik 95
Föreningslärande och ungas möjligheter att utvecklas genom kultur i olika former
Johan Söderman
Hiphopkulturen 95
Språngbräda och plantskola 104
Skötsamhetskultur och disciplinering 106
Varumärkesbyggare och social åtgärd 107
Epilog 109
5. Modersmålsundervisningens bidrag till interkulturell skolutveckling 115
Språksynens betydelse och modersmålslärares potentialer
Helen Avery
Ramvillkoren för modersmålsundervisning 115
Språkideologi och engelska som utbildningsspråk 123
Språkstatus och modersmålsundervisning 130
Betydelsen av modersmålsundervisning för individer och samhälle 137
6. Skilda världar, samma uppdrag 143
Förutsättningar för interkulturalitet och likvärdighet i förskolan
Johannes Lunneblad
Likvärdig utbildning 143
Förskolans olika förutsättningar 147
Vårdnadshavarnas förväntningar 149
7. Normkritiska perspektiv i skolans arbete 157
För att medvetandegöra monokulturella synsätt
Lotta Björkman
Interkulturalitet 157
Normkritiska perspektiv 160
Normkritikens bidrag till kritisk interkulturalitet 164
8. Under ytan på interkulturell undervisning 171
Socialpsykologiska teorier och aspekter om fördomar och etnocentrism
Pirjo Lahdenperä
Målsättningar i dagens skola 171
Etniska fördomar och etnocentrism 173
Reciprocitet 180
9. Interkulturalitet i svenska skolvärlden 2000–2020 187
Om kunskapsstyper och diskurser i skolvärlden
Hans Lorentz
Pedagogik i mångkulturella lärandemiljöer 187
Pedagogisk kunskap producerad av myndigheter 191
Massmedial och populärvetenskaplig kunskap om skolan 204
Transformativ akademisk kunskap 209
Analys av diskurser inom skolvärlden 2000–2020 216
Skolornas problem i dag och framöver 227
Konklusionen 228
10. Att tänka med världen för att bli till med mångfald 233
Hur naturkultur skapar nya upptäckter hos interkulturella fenomen
Bosse Bergstedt
Jag och världen 233
Att möta universum halvvägs 240
När inter och intra flätas samman 245
Författarpresentationer 255